

Introducció

El codi s'estructura a partir de cinc valors: responsabilitat, autonomia, intimitat / confidencialitat, justícia social i compromís. Aquestes són les premisses per fonamentar l'ètica professional que afecta a la nostra tasca diària com a infermeres. Actua com a guia sobre el comportament i les actituds ètiques en la pràctica professional i serveix també per donar a conèixer a la societat quins són els compromisos i valors que fonamenten la nostra professió. Aquest Codi esdevé l'eix principal de l'exercici d'una bona praxis professional orientada a aportar unes cures excel·lents.

Anàlisi dels cinc valors

1. RESPONSABILITAT

La figura de la infermera ha de ser responsable dels seus actes. Ha de conèixer les tècniques que du a terme, el perquè es fa i les complicacions que poden haver, aquestes tècniques cal que siguin èticament professionals. Juntament amb això ha de saber explicar-ho al pacient amb les habilitats comunicatives que hagi adquirit amb els seus estudis i amb la seva experiència amb el seu dia a dia laboral.

Exemple art. 3: Una infermera que entra a la habitació diu "hola" i no pregunta com es troba el pacient al que atén, ni li pregunta si li convé res, ni li diu els medicaments que li està donant ni per a que serveixen. Simplement entra, saluda, dona la medicació i marxa sense dir res més.

Exemple art. 8: Una infermera que fa la recepció d'un pacient que acaba d'ingressar i li fa l'entrevista directament sense presentar-se. Quan marxa de l'habitació no explica la feina que ella ha de desenvolupar vers al pacient ni li dona cap mena de suport fent-li entendre que ella està allà per qualsevol cosa que necessiti.

Exemple art. 21: Una infermera veu que una companya no té un bon dia i esta una mica espessa d'idees. Es fixa que aquesta companya ha de fer una cura una mica complexa i s'adona que (aquest dia) la companya no té un tracte adient amb la persona atesa ni es capaç de fer la cura tal i com esta pautada. Tot i que ho hagi vist i tingui coneixement del problema, ella decideix callar i no prendre part en el problema.

2. JUSTÍCIA SOCIAL

Infermeria ha d'actuar amb justícia social, això vol dir: no discriminar a ningú; respectar els drets humans de les persones ateses, i crear consciència si es vulneren els drets humans dels professionals; atendre a tothom amb la mateixa qualitat humana i tècnica; Procurar que totes les persones accedeix als serveis sanitaris, prioritza'n els més vulnerables; Defensar la distribució d'equitat dels recursos sanitaris, gestió dels serveis de salut, etc. Per tant, hi ha un compromís per reduir la iniquitat; Protegir els drets de les persones en una investigació científica, i mostrar els resultats d'aquesta recerca perquè estigui a disposició de la població.

Exemple art. 57: Un cas d'una denúncia a una infermera pels mals tractaments a un reclus de la presó El Manzano a la ciutat de Concepción (Chile). El pres va ser atès per a la cura d'una ferida, i la infermera li va insultar per ser indi.

Exemple art. 60: Una infermera de l'Hospital Relmo (Argentina) va ser denunciada per no permetre l'accés als pares d'una criatura que tenia febre i granellada. Segons els afectats, la infermera va dir a la seva senyora: "A la senyora li agrada la vida fàcil, és analfabeta i està vivint en un ranxo" i va deixar entendre que per això no atenia a la criatura. Els pares li van descriure perquè acudien amb la nena malalta i la infermera va dir: "això és xarampió no contagiosa. Busqueu qui us porti a Cané". Aquests fets van obligar als pares de la criatura a traslladar-se caminant fins a un centre a 10 km de distància.

Exemple art. 63: Un grup d'infermeres van presentar un treball d'investigació però van incomplir negligència per no posar els resultats de la recerca a disposició de tota la població. Per tant, van ser denunciades pel col·legit professional d'infermeria de Barcelona.

3. AUTONOMIA

Un dels principals deures del personal d'infermeria és el de preservar i fomentar l'autonomia del pacient en vers a la presa de decisions que afecten a la seva salut.

Exemple art. 31: Sovint quan l'infermera tracta amb pacients adolescents i pre-adolescents tendeix a donar tota la informació als pares o tutors legals sense tenir en compte que escollint les paraules adients la informació pot ésser perfectament comprensible tant per els pares com per l'adolescent que és el principal interessat.

Exemple art. 35: Ocasionalment, existeix dificultat especial en preservar el dret a una persona a no ser informada, especialment quan aquesta està sotmesa a un procés potencialment greu per a la seva salut. Moltes infermeres creuen que per prendre les decisions correctes en vers a la salut abans cal tenir tota la informació al respecte i vulneren aquest dret del pacient a no ser informat.

Exemple art. 39: Sovint quan un pacient està clarament incapacitat per prendre decisions en vers a la seva salut, el personal d'infermeria es troba amb tutors legals d'aquests pacients que prenen decisions que tan sols afavoreixen els seus interessos sense pensar en la salut i el confort del pacient. El professional sovint hi fa la vista grossa per no posar-se en "coses de família" oblidant que el seu principal deure és vetllar per tenir cura d'aquest pacient incapacitat.

4. INTIMITAT I CONFIDENCIALITAT

S'ha de preservar aquest dret ja que els usuaris es troben davant d'una situació d'indefensió i per tant, han de poder dipositar en els professionals la seva confiança per tal d'assolir un bon nivell assistencial.

Exemple art. 45: Donar informació sobre l'estat de salut del pacient en el passadís.

Exemple art. 48: Fer al·lusions a processos passats per intentar establir similituds amb processos actuals.

Exemple art. 50: Trobar informes o proves mèdiques a la vista d'altres professionals o usuaris que no han estat degudament arxivats pels administratius.

5. COMPROMÍS PROFESSIONAL

Es reconeix d'importància fonamental d'aquests drets en el si de la societat, d'aquesta manera hi ha un compromís professional en assolir, desenvolupar i millorar.

Exemple art. 66: En aquest cas en l'equip d'atenció primària l'infermera no té bona relació particular amb el pediatre cosa que fa el no estar d'acord en cap de les propostes en actuacions amb els malalts, influenciant al metge fent que es decanti cap a decisions poc ètiques.

Exemple art. 77: En cas de campanya electoral en el àmbit municipal hi ha hagut personal sanitari que ha aprofitat l'assistència domiciliaria per fer campanya política del partit on tant ell com la seva família estan vinculats.

Exemple art. 82 : En el cas d'interessos en alguns dels diferents professionals de l'hospital es condiona aquest dret de fer vaga, fent creure que si es fa vaga es perjudicarà a les persones i/o tindrà repercussions professionals directes amb possibles acomiadaments.

Conclusions

Els exemples d'incompliment exposats en aquest exercici demostren que tots, com a persones, som vulnerables i en determinades ocasions podem equivocar-nos tot i disposar d'un codi ètic.

Per tant, és important el coneixement i la interiorització dels cinc principals valors del codi ètic durant l'etapa d'aprenentatge de la professió, doncs les persones no naixem infermers sinó que ens formem per ser uns bons professionals, tant en l'aspecte humanitzador com tècnic. En aquest sentit, hem de ser conscients que un codi ètic és fruit dels valors i objectius de la professió infermera en període de temps determinat, i per tant és un document dinàmic que es va modificant en funció de les necessitats i els objectius de la societat en que vivim.

El bon professional ha de mantenir un bon equilibri entre els coneixements, les habilitats i les actituds. Aquests fonaments s'adquireixen progressivament, es forgen amb el dia a dia, i tan sols el temps i l'experiència en farà créixer com a professionals. D'aquesta manera, podrem oferir uns serveis dignes a les persones, donar reconeixement a la professió infermera i sentir la satisfacció personal per la tasca desenvolupada.